

Pieczętka szkoły

Kod ucznia

Liczba punktów

**WOJEWÓDZKI KONKURS JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
STOPIEŃ SZKOLNY – 09.11.2018 r.**

1. Test konkursowy zawiera 10 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
5. Test wypełniaj długopisem, nie używaj korektora, ołówka ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
6. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
7. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
8. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Zadanie 1. (10 p.)

Папоўні сказы інфармацыямі пра Францыска Скарыну.

- А) Францыск Скарына нарадзіўся ў горадзе
- Б) Быў ён сынам
- В) Вышэйшую адукацыю атрымаў у і
- Г) У 1517 годзе Ф. Скарына пачынае ў Празе
- Д) На тэрыторыі Вялікага Княства Літоўскага з 1520 па 1525 год Францыск Скарына надрукаваў і
- Е) Усяго ім выдадзена кнігі Бібліі.
- Ё) У прадмовах да кніг Скарына заклікаў да
- Ж) Ф. Скарына быў яркім прадстаўніком эпохі

Zadanie 2. (4 p.)

На аснове фрагмента тэксту «Людзі зямлі беларускай» Уладзіміра Караткевіча падкрэслі чатыры рысы ўласцівых беларусу.

[...] Чарнявых сярод беларусаў няшмат. Найчасцей яны сустракаюцца ў Палессі, на поўдзень ад Прыпяці і чамусьці пераважна сярод мужчын, ды ці яшчэ ў некаторых мясцінах на Гродзеншчыне («гродзенцы – гракі»), што частка вучоных тлумачыць рэшткамі прымесі старажытнай ятвяжскай крыві. Пераважаюць на Беларусі валасы светла-русыя ці нават бялявыя. Цёмна-русыя і шатэнаў менш. Адпаведна і колер вачэй часцей за ўсё блакітны, шэры ці сіні. Рысы аблічча мяккія, склад здаецца, на першы позірк, крыху далікатным, але гэтая далікатнасць падманвае. Праявы знешняй сілы, якая ўразіць на хвіліну дый звяне, замяняе тут вынослівасць, жылаватасць, цягавітасць. Там, дзе другі можа апусціць рукі, беларус будзе цягнуць.

[...] А між тым гэтаму люду было, як заўсёды, у вышэйшай ступені ўласціва інстынктыўнае адчуванне справядлівасці і несправядлівасці. Галоўнай яго рысай з'яўлялася свабодалюбства.

бестурботны, бялявы, сінявокі, працавіты, гаваркі, свабодалюбівы, чорнавокі

Zadanie 3. (4 p.)

На аснове легенды, прыведзенай у тэксце, адкажы праўда гэта ці фальш. Інфармацыі праўдзівыя пазнач літарай (П), фальшывыя (Ф).

«Бог дзяліў між народамі землі. Адным – тое, другім – тое. Прыйшлі беларусы: Вельмі ж пану Богу спадабаліся. Ён і пачаў нас надзяляць : «Рэкі вам даю поўныя, пушчы – нямераныя, азёры – нялічаныя. Спёкі ў вас ніколі не будзе, але і холаду – пагатоў. Зажэрціся на багатай зямлі не дам, каб былі ўвішныя, кемлівыя, але і голаду ў вас ніколі не будзе. Наадварот, у голад шмат багацейшыя людзі будуць да вас

прыходзіць. Не ўродзіць бульба, то ўродзіць жыта ці яшчэ нешта. А яшчэ звяры і дзічына ў пушчах чародамі, рыбы ў рэках – касякамі, пчола ў борцах – мільёнамі. А травы – як чай. Не будзе голаду. Жанчыны ў вас будуць прыгожыя, дзеці – дужыя, сады – багатыя, грыбоў і ягад – заваліся. Людзі вы будзеце таленавітыя, на музыку, песні, вершы – здатныя. На дойлідства – таксама. І будзеце вы жыць ды жыць, ну як:» Тут яго Мікола ў бок штурхае: «Пане Божа, ды вы падумайце. Гэта ж вы ім рай аддаеце! Гэта ж вы: Бо-жа мой! Ды яны пры іхняй языкатасці туды з сапраўднага раю ўсіх перавабляць! Яны ж языком менцяць – дай Бог нам з вамі!» Бог падумаў, крактануў, але назад адбіраць не будзеш. Сапраўды, ёсць ужо яна, зямля. Лані бягуць – лес варушыцца. Рыба чаўны з вады выціскае. Дрэвы да сонца. «Добра, – кажа, – зямля будзе – рай. А каб не занадта вы перад маім раем ганарыліся – дам я вам найгоршае ва ўсім свеце начальства. Яно вам такога раю трохі збавіць дый пыхі трохі-трохі вам саб’е. Гэта вам для раўнавагі.»

	праўда	фальш
Беларусы зрабілі на Богу дрэннае ўражанне		
Беларусь – край шматлікіх азёраў		
Бог аказаўся надта скупы для беларусаў		
Беларусы атрымалі дрэнную ўладу		

Zadanie 4. (10 p.)

У пяці сказах апішы крыж Еўфрасінні Полацкай.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (10 p.)

Перакладзі сказы з польскай на беларускую мову.

Uczę się w gimnazjum.

.....

Mieszkam w niewielkim miasteczku.

.....

Moi rodzice pracują w szkole.

.....

Moja siostra lubi czytać książki.

.....

Na wakacjach byłam u babci i dziadka na wsi.

.....

Zadanie 6. (8 p.)

Словы, што ў дужках, пастаў ў месца кропак у патрэбнай форме.

У гэтым (дом) прайшло дзяцінства паэта.

Пра гэтую (мясціна) паэт пісаў за кратамі (турма)

Тут, пры (сцяна) старога (лес) стаяла вёска.

Мы ідзем лясной (дарога)

Аляксей сустрэў сваіх знаёмых з вялікай (радасць)

Цягнік імчыць з (поўнач) на поўдзень.

Zadanie 7. (8 p.)

Дאпішы адпаведныя па сэнсу і форме прыметнікі да паасобных назоўнікаў.

..... лес
..... дзіця
..... цэгла
..... вучань
..... сосны
..... настаўнік
..... школа
..... апвяданне

Zadanie 8. (10 p.)

Запішы словамі колькасныя лічэбнікі.

23 –

37 –

45 –

77 –

91 –

Zadanie 9. (8 p.)

Устаў, дзе трэба, замест кропак прапушчаныя графічныя знакі (ь, ’).

Кан...кі

Сям...я

Аб...ява

Раз...юшаны

Кан...шына

Кол...кі

Аб...езд

Міл...ён

Zadanie 10. (8 p.)

Адкажы поўнымі сказамі на пытанні да верша «Ікона» Віктара Шведа.

Была ў нас святасцю ікона,
Яна жыла заўсёды з намі.
Маці малілася з паклонам
Перад святымі абразамі.

І нас, малых дзяцей, вучыла
Не забываць ніколі Бога.
І многа аддавала сілы,
Каб не сысці нам з той дарогі.

Вайны грымела кананада
І дым клубіўся чорнай хмарай
Ад частых выбухаў снарадаў,
Што пагражалі ўсім пажарам.

І, не зважаючы на тое,
Што смерць гразіла безупынку,
Маці з іконаю святою
Абходзіла наўкол будынкі.

Калі спакойна стала ў хаце,
Фронт адышоў далей на захад,
Паверылі мы: Божа Маці
Спасла нас ад ваенных жахаў.

Прайшло жыццё матулі з Богам,
І ў час жалобы і разлукі
Ёй у апошнюю дарогу
Іконку мы далі у рукі.

А) Чым была ікона ў сям’і?

.....

Б) Чаму яна вучыла малых дзяцей?

.....

В) Што рабіла маці з іконай у час вайны?

.....

Г) Ад чаго зберагла Божа Маці?

.....

Brudnopis (nie jest oceniany)